

Dejan Vošić

Beograd novog doba 2

-Beogradske priče-

III izdanje

AKADEMSKA MISAO

Dejan Voštic
BEOGRAD NOVOG DOBA 2
– Beogradske priče –

III izdanje

Izdavač
Akademska misao

Dizajn korica
Marijana Knežević

Štampa
Akademska misao, Beograd

Tiraž
1000

ISBN 978-86-7466-979-2

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Народна библиотека Србије, Београд
COBISS.SR-ID 123018249

www.akademska-misao.rs
office@akademska-misao.rs

Mesto i godina izdanja: Beograd, 2023.

© 2023, Akademska misao, Beograd

NAPOMENA: Fotokopiranje ili umnožavanje na bilo koji način ili ponovno objavljivanje ove knjige – u celini ili u delovima - nije dozvoljeno bez prethodne izričite saglasnosti i pismenog odobrenja autora i izdavača.

S a d r Ź a j

Gavrilo	7
Koncert	27
Sećanja.....	45
Gospodin sa ružom 2	69
Mileta.....	83
Gospođa iz trolejbusa.....	103
Zgrada	129
Naslovna strana	145
Misli	161
Amore	173
Lažna moć	191
Zakup prostora	211
Buka	223
Peščani sat.....	227
Hvala	237

*Beograđanima
i svima koji se tako osećaju*

Gavrilo

Pogledala je kroz prozor. U daljini je videla Most na Adi koji je svetleo čudesnim sjajem. Nebo puno zvezda svetlucalo je dajući celom prizoru nadrealnu sliku beskraj. Mogla je videti splavove poređane ispred veslačkog kluba „Crvena zvezda“, koji su se nekako lelujali pod talasima rukavca Ade Ciganlije. Čamci, poređani pored splavova, zaokruživali su idiličnu sliku prolećne noći.

Vila u kojoj živi sa suprugom Mihajlom nalazi se na Senjaku, u Ulici Sanje Živanović, u delu koji gleda na Most na Adi i Adu Ciganliju. Sa prozora i terase spavaće sobe uvek je mogla da uživa u čudesnom prizoru grada, grada koji neprestano sija svojim magičnim sjajem.

U Beogradu je i odrasla, u domu porodice Manojlović, stare beogradske porodice, u delu Senjaka koji se skoro graniči sa Dedinjem. Njena porodica, poznata po humanitarnom radu i dobročinstvima, skoro 90 godina, uživala je reputaciju ugledne beogradske porodice, pa joj je u mnogim situacijama život bio olakšan. Završila je gimnaziju na Dedinju, a kasnije i Arhitektonski fakultet, gde je upoznala budućeg supruga, Mihajla.

Dugo su se zabavljali, a onda su, za sve neočekivano, napravili svadbu i ušli u brak. Spektakularno venčanje je bilo organizovano u manastiru Vavedenje Presvete Bogorodice na Senjaku. Kao jedan od najmlađih manastira Srpske pravoslavne crkve, uživao je veliku reputaciju kod stanovnika Senjaka i Dedinja, ali i ostalih žitelja Savskog venca. Ušuškan u maloj šumici gornjeg dela Senjaka, poznat kao ženski manastir utehu, nadu i veru pružao je vernicima skoro ceo vek od kada ga je pre skoro 100 godina podigla tada čuvena dobrotvorka gospođa Persida

Koncert

Vrata automobila su se otvorila. Ženska noga u cipeli sa visokom potpeticom stala je na kaldrmu ispred tržnog centra „Galerija“ u Beogradu na vodi. Iz sivog „bentlija“ izašla je vitka crnka, gledajući ljude koji su stajali ispred tržnog centra, željno iščekujući mini-koncert proslavljenog mladog pijaniste.

Pogledala je ka drugoj strani automobila i videla supruga kako izlazi sa leve strane, popravljajući kravatu na odelu. Dao je znak vozaču da može da krene. Tamnosivi „bentli“ je skoro bešumno krenuo ka mostu Gazela, ostavljajući ih na parkingu ispred ulaza u tržni centar.

Njena duga haljina od bordo brokata naglašavala joj je vitku figuru, dok joj je kosa podignuta u punđu davala izgled dive. Lice joj je bilo jedro i sveže, bez ijedne bore, a jarkocrveni ruž na usnama isticao je njen seksipil i izazovnu lepotu. Suprug, čija je pokoja seda vlat kose dodatno isticala šarm, delovao je sofisticirano u svetlosivom odelu i crnim cipelama.

Pogledali su se i krenuli ka ulazu u tržni centar. Uzela ga je pod ruku, dok su skladno koračali. Mini-koncert mladog pijaniste održavao se u prostranoj galeriji blizu ulaza u tržni centar, pa im nije bilo teško da je pronađu. Prostor galerije je delovao impresivno. Visoki plafoni su naglašavali elitistički karakter prostora, dok je izložba nameštaja, koja je bila u toku, evocirala duh prošlog veka. Prigušena rasveta, postavljena sa strane galerije, prostoru je davala intimnu atmosferu i mistični šarm.

Ušli su u galeriju, gledajući gde bi mogli da sednu, kada im je prišao kustos:

Sećanja

Otvorila je balkonska vrata stana koji je gledao ka jugu, duž auto-puta ka Severnoj Makedoniji i Grčkoj. U vazduhu se osećala letnja sparina i duh pulsirajućeg Novog Beograda.

Zgrada Geneksa u kojoj živi, jedna je od neobičnih građevina u Beogradu, poznata po svoja dva monumentalna krila i velikoj kupoli na vrhu zgrade u kojoj je nekada bio restoran prepoznatljiv po rotiranju oko svoje ose. Krilo bliže auto-putu nekada je pripadalo kompaniji Genex koja je odavno ugašena, dok su drugo krilo, dalje od auto-puta, činili privatni stanovi.

Prostrani trosobni stan u koji se vratila posle više od 30 godina rada u Australiji, odisao joj je nekim drugim mirisom. Nije više osećala tu svežinu kao onda kada se sa porodicom uselila u stan davnih sedamdesetih godina prošlog veka. Posmatrala je prelamanje svetlosti po starim, tapaciranim foteljama, pomalo pohabanim od zuba vremena. Udahnula je duboko. Osetila je memlu ustajalog prostora i miris smrti njenog oca, koji se tu u miru upokojio. Senke sećanja su navirale.

Gledajući u fotelje, gde su joj obično roditelji sedeli, prisetila se srećnih osamdesetih godina prošlog veka kada su u tom stanu slavili nove godine, rođendane i druge proslave. Jasno je videla njihove vesele osmehe, nežne i suptilne pokrete, duh porodice koji je i sada mogla da oseti.

Početakom devedesetih godina majka joj je volšebno nestala. Zauvek. I neočekivano. Prisetila se poslednjeg dana pre nestanka, kada ju je ispratila na fakultet. Bila je neobično tiha, kao da je znala da je to kraj njihovog zajedničkog života. Dugo ju je držala za ruku na vratima stana, sklanjajući joj pramenove

Gospodin sa ružom 2 (nastavak priče iz prvog dela)

Gledali su ga dok je sređivao njen grob. Smireno, bez žurbe. Njegovi spori pokreti bili su odmereni, dok mu je pogled lutao po nesređenim detaljima na spomeniku.

Nevena se dvoumila oko toga da li da mu priđe i upozna ga. U prvi mah je pomislila da će sve biti lako, ali nove činjenice o njegovom boravku na groblju malo su je pokolebale.

„Mama, hoćemo li da mu priđemo?“, upitao ju je Nemanja pomalo nervozno.

„Hoćemo, Nemanja, sačekaj da smislim šta da mu kažem“, odgovorila mu je pomalo odsutno dok je posmatrala njegove spore pokrete.

„Izvinite, treba li Vam pomoć?“, smogla je hrabrosti i nekako uspela da izusti pitanje.

Gospodin sa ružom se nekako iznenađeno okrenuo u njihovom pravcu. Mislio je da je sam i da oko njega nema nikog ko bi kvario mir i tišinu u kojoj je uživao. Posmatrao ih je par sekundi, a onda mu se preko lica razlio blagi osmeh.

„Ne treba, hvala. Kad dođem kod nje na grob, nekako ne očekujem da će neko ovde nešto da me pita“, odgovorio joj je sa dozom ironije.

Nevena se skriveno, u sebi, nasmejala njegovoj opasci, ali je istovremeno čvrsto odlučila da ga bolje upozna.

„Bila je lepa žena, rekla bih, produhovljena. Puno ste je voleli?“, upitala ga je bojažljivo, pazeći da ga ne povredi nekom pogrešnom rečju.

Mileta

Izašao je iz svoje sive, pomalo oronule zgrade koja se nalazila u maloj ulici ispod Sarajevske ulice. Stao je za trenutak, pogledao je po džepovima dugačkih, kariranih bermuda da vidi koliko mu je novca ostalo za predstojeći dan. U levom džepu je našao novčanicu od 100 evra.

„Hm... biće valjda dovoljno za danas“, pomislio je u sebi dok je savijenu novčanicu stavljao u mali džep sa desne strane bermuda.

Iako je bilo jutro, sunce je neumitno pržilo. Asfalt na uglu Višegradske i Sarajevske ulice dobio je neku čudnu nijansu sive boje. Pomalo svetliju, kao da je počeo da se utapa u blještavilo avgustovske svakodnevice.

Stajao je na samoj raskrsnici gledajući automobile i autobuse koji su se poput glista razmyleli ulicom. Razmišljao je o najboljem mogućem rešenju oko puta do posla. Na čelu je počeo da oseća sunčeve zrake koji su mu stvarali male graške znoja. Odlučio je da ide na most Gazela i da auto-putem dođe do agencije za nekretnine na Novom Beogradu u kojoj je radio preko 20 godina.

Iako je imao 64 godine, izgledao je mnogo mlađe. Po prirodi nekonvencionalan, njegov način života je mnogima bio stran, van uobičajenih okvira za ljude njegovog godišta. Živeo je kao podstanar sa suprugom i kćerkom. Vesela, optimistična priroda nije mu dala da klone duhom, čak i u teškim životnim situacijama, pa je taj zarazni optimizam širio na sve ljude sa kojima je dolazio u kontakt. Maksimalno posvećen klijentima, bio

Gospođa iz trolejbusa

Tamosiva, nekad popularna „ajkula“ ili stari model „sitro-ena“, polako je prolazila pored Crkve Svetog Luke blizu Košutnjaka, ulazeći na put koji je vodio u središte šume. Dan je bio sunčan, pomalo prohladan, jesen je uveliko obujmila grad, ušuškavajući ga opalim lišćem i bojeći zlatkastim sjajem.

U Skojevskom naselju, pred ulazak u Košutnjak, nije bilo šetača. Tek poneki penzioner mogao se videti u šetnji kako uživa u sunčevim zracima pred nastupajući, središnji deo jeseni i još hladniju zimu. U pozadini, na horizontu, mogao se naslutiti početak večeri i zalazak sunca.

„Ajkula“ je stala na poslednjem semaforu pred ulazak u Košutnjak. U automobilu je sedeo sredovečni bračni par od nekih šezdesetak godina, sređen za večernji izlazak, pomalo nestrpljivo čekajući da se pojavi zeleno svetlo na semaforu za automobile.

„Isključiće nas iz saobraćaja zbog ove tvoje „nemani“ od automobila. Reći će ti samo „Gospodine, Vaše vozilo ne možemo da vidimo više na radaru“, u naletu smeha mu se obratila. Njen blistavi osmeh bio je uokviren prosedom kosom i frizurom na paž. Na sebi je imala tamosmeđu bundu od nerca i tamnu teget košulju, odišući elegancijom i otmenošću.

„Da znaš da hoće. Gledam ove mlađe policajce pored kojih prolazim svakodnevno, ne prepoznaju baš svi ovu moju skalameriju. Stvarno će da tako da bude“, sa osmehom joj odgovorio muž, uglađeni gospodin stariji od nje par godina.

Oboje su se smejali dok su gledali krajolik oko sebe.

„Bože, kako je čudno neko vreme došlo. Svi su kao nešto ozbiljni, svi su nešto zamišljeni, zabrinuti, a nas dvoje smo se